İslam ve Bilim - 2

1. Sözlükte "bilmek" anlamına gelen ilim (ilm) genellikle "bilgi" ve "bilim" karşılığında kullanılır. Klasik sözlüklerde "bir şeyi gerçek yönüyle kavramak, gerçekle örtüşen kesin inanç (itikad), nesneyi olduğu gibi bilmek, nesnedeki gizliliğin ortadan kalkması, bilgisizliğin (cehl) karşıtı" gibi anlamlar verilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de ilim kökünden türeyen kelimelerin yaklaşık 750 yerde geçtiği görülmektedir. Bu sayı, bilginin ve öğrenmenin önemini ortaya koymaktadır. Kur'an-ı Kerim'de ilim kavramı daha ziyade "ilahi bilgi" yahut "vahiy" anlamında kullanılmakta, ayrıca gerek insanın vahyedilmiş ilahi hakikate dair ilmi, gerekse bilme melekesiyle ilgili kazandığı dünyevi ilmi ifade etmek üzere çeşitli ayetlerde yer almaktadır. Buna göre ilim sahipleri yahut kendilerine ilim verilenler ilahi bilgiye muhatap olan ve bu bilginin doğruluğuna inananlardır.

Bu parçadan ilimle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

A) Vahiy yoluyla gelen bilgilere de bu ad verilmiştir.
B) İnsanın varlık ve hakikatle ilişkisi sonucu ortaya çıkar.
C) Kur'an, insanın bilme eylemine çok önem vermektedir.
D) Yalnızca fiziki âlemle ilişkili bir kavram olarak kullanılmaktadır.
E) Kur'an'da, insanın aklıyla elde ettiği bilgi anlamında kullanılmıştır.

2. Aşağıdaki hadislerin hangisinde ilim öğrenmeye teşvik yoktur?

A) "Âlimler peygamberlerin vârisidirler."
B) "İlim öğrenmek, kadın ve erkek bütün Müslümana farzdır."
C) "Kolaylaştırın, zorlaştırmayın, öfkelendiğiniz zaman susun!"
D) "Kıyamet gününde âlimlerin mürekkebi, şehitlerin kanı ile tartılır."
E) "Dünyayı isteyen ilme sarılsın, ahireti isteyen ilme sarılsın, hem dünyayı hem ahireti isteyen yine ilme sarılsın."

3. İslam tarihinde ilk eğitim kurumu olarak kabul edilen mekân aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mescid-i haram
B) Suffe
C) Daru'l-Hikme
D) Daru'l-ilim
E) Beytü'l hikme

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4. İslam dini bilgiye önem verir ve insanları öğrenmeye teşvik eder. Kur'an-ı Kerim'deki birçok ayette evrenin ve evrendeki varlıkların yaratılışı, doğa olayların oluşumu, gök cisimlerinin hareketleri gibi konularda bilgi verilmektedir. İnsanın bu bilgileri öğrenmesi, varlıklar ve olaylar ile ilgili araştırmalar yaparak daha ayrıntılı bilgi edinmesi istenmektedir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu paragrafta anlatılan konuyla ilgili değildir?

A) "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"
(Zumer suresi, 9. ayet)

B) "De ki! Ey Rabbim, bilgimi ve anlayışımı artır."
(Taha suresi, 114. ayet)

C) "Oku. Yaratan rabbinin adıyla oku. O insanı bir kan pıhtısından yarattı."
(Alak suresi, 1. ayet)

D) Rabbinden sana vahyolunana uy. O'ndan başka tanrı yoktur…"
(En'âm suresi, 106.ayet)

E) "...Kulları içinden ancak bilenler, Allah'ın büyüklüğü karşısında heyecan duyarlar..."
(Fatır suresi, 28. ayet)

5. Osmanlılar döneminde ilk medresenin kim tarafından nerede kurulduğu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Orhan Gazi — Bursa
B) Osman Gazi — Bilecik
C) Yavuz Sultan Selim — Konya
D) Fatih Sultan Mehmet — Manisa
E) Kanuni Sultan Süleyman — İstanbul

6. Aşağıdakilerden hangisi İslam'ın bilimi teşvik etmesinin sonuçlarından değildir?

A) Uzay gözlemevlerinin yapılması
B) Medreselerin yaygın ve kültürel merkezler olması
C) Matematik alanında sıfırın kullanılmaya başlanması
D) Hastalıkların tedavisine yönelik çalışmalar yapılması
E) İnşaat malzemelerinin bölgesel farklılıklar göstermesi

İslam ve Bilim - 2

7. İslam dünyasında medreselerle ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnızca İslami ilimler okutulmuştur.
B) Süleymaniye Medresesi İstanbul'dadır.
C) Anadolu'da büyük medreseler kurulmuştur.
D) Bazılarında farklı din mensupları da eğitim almıştır.
E) Sahn-ı Seman Medresesi'ni Fatih Sultan Mehmet kurmuştur.

8. Allah, insanın varlık ve olaylar karşısında düşünmesi, ortaya çıkan problemlere akıl yetisini kullanarak çözüm üretmesi üzerinde ısrarla durur.

Buna göre;

I. "Onlara, 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiğinde, 'Hayır, atalarımızdan gördüğümüze uyarız' dediler. Ya atalarının aklı bir şeye ermemiş, doğru yolu bulamamışlarsa!"
(Bakara suresi, 170. ayet)

II. "Gece ile gündüzün yer değiştirmesinde, Allah'ın gökten indirdiği rızıkta (yağmurda) -ki, onunla öldükten sonra yere yeniden hayat vermektedir, rüzgârları çeşitli yönlerden estirmesinde düşünenler için alınacak dersler vardır."
(Câsiye suresi, 5. ayet)

III. "Sana içkiyi ve kumarı soruyorlar. De ki: Bu ikisinde insanlar için büyük zarar ve bazı faydalar vardır; zararları da faydalarından büyüktür. Sana neyi infak edeceklerini de soruyorlar. De ki: İhtiyaç fazlasını. Allah sizin için ayetlerini işte böyle açıklıyor ki düşünesiniz."
(Bakara suresi, 219. ayet)

ayetlerinden hangileri sözü edilen duruma örnek gösterilebilir?

A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve III.
D) II ve III.
E) I, II ve III.

9. Tarih boyunca çeşitli İslam ülkelerinde ve birçok şehirde dini, sosyal ve fen bilimleri alanında ileri düzeyde eğitim öğretim yapılan eğitim kurumları kurulmuştur.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde eğitim kurumu ve kurulduğu devlet yanlış eşleştirilmiştir?

A) Beytü'l-Hikme — Abbasiler
B) Nizamiye Medresesi — Emeviler
C) Karatay Medresesi — Selçuklular
D) Sahn-ı Seman Medresesi — Osmanlılar
E) Süleymaniye Medreseleri — Osmanlılar

10. "Kuşkusuz, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ve gündüzün değişmesinde, insanlara fayda veren yüklerle denizde seyreden gemilerde, Allah'ın gökten indirerek onunla ölü haldeki toprağa can verdiği ve orada her çeşit canlının yetişmesini sağladığı yağmurda, rüzgârları ve gökle yer arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirip yönlendirmesinde aklını işleten bir topluluk için elbette nice deliller vardır."
(Bakara suresi, 164. ayet)

Bu ayetin, Müslümanları;

I. fizik,
II. tıp,
III. astronomi

bilimlerinden hangilerine yönelik çalışmalara teşvik ettiği söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

11. Fetihlerle kültürel coğrafyanın genişlemesi, İslam dünyasında fikri hareketliliğin artması ve nihayet II. (VIII.) yüzyılda başlayan tercüme faaliyetleri sayesinde Müslümanlar Grek, Helenistik, İran ve Hint kültür havzalarının ilmi birikimiyle tanışmışlardır. Bu kültürel iletişim ve aktarım sonucunda Hint matematik ve astronomisinin temel eserlerini, Fars dünyasının ahlak ve siyasete dair başlıca klasiklerini, Hipokrat ve Calinüs'a ait tıp külliyatını, aritmetik, geometri, astronomi, coğrafya ve matematiğe dair eserleri, mekanikle ilgili çalışmalar, felsefede ise Eflatun'un bazı diyaloglarını ve Aristo'nun Politika dışındaki eserlerini okuyup öğrenmişlerdir.

Müslümanların özgüven içerisinde bu çalışmaları yapmalarına,

I. "Kadın erkek herkese ilim öğrenmek farzdır."
(Hadis-i şerif)

II. "İlim ve hikmet, Müminin yitiğidir. Her nerede bulursa alır."
(Hadis-i şerif)

III. "Onlar ayakta dururken, otururken, yatarken hep Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: "Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz…"
(Âl-i İmrân suresi, 191. ayet)

ayet ve hadislerinden hangilerinin teşvik ettiği söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

